RESOLUTIE (EU) 2021/1684 VAN HET EUROPEES PARLEMENT

van 29 april 2021

met de opmerkingen die een integrerend deel uitmaken van het besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van het achtste, negende, tiende en elfde Europees Ontwikkelingsfonds voor het begrotingsjaar 2019

HET EUROPEES PARLEMENT,

— gezien zijn besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van het achtste, negende, tiende en elfde Europees Ontwikkelingsfonds voor het begrotingsjaar 2019,

— gezien de door de Commissie verstrekte antwoorden op de schriftelijke vragen aan commissaris Urpilainen voor de hoorzitting van de Commissie begrotingscontrole op 1 december 2020,

— gezien artikel 99, artikel 100, derde streepje, en bijlage V van zijn Reglement,

— gezien het advies van de Commissie ontwikkelingssamenwerking,

— gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A9-0095/2021),

A. overwegende dat de Commissie het beheer van het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) volledig ondersteunt en dat zij de uiteindelijke verantwoordelijkheid draagt voor de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen van het EOF en voor het toezicht op het proces van financiële verslaglegging over de EOF's;

B. overwegende dat het Parlement zijn rol van kwijtingsautoriteit alleen kan uitoefenen als het regelmatig en volledig door de Commissie op de hoogte wordt gehouden, met uitvoerige informatie over door het EOF gefinancierde projecten en de ontvangers ervan;

C. overwegende dat het Parlement niet betrokken is bij het vaststellen en toewijzen van EOF-middelen in tegenstelling tot andere ontwikkelingsinstrumenten;

D. overwegende dat werkzame voorwaarden en regelmatige controles essentiële onderdelen zijn bij het waarborgen van de doeltreffendheid en het gedegen financieel beheer van het EOF;

E. overwegende dat het van cruciaal belang is ervoor te zorgen dat ontwikkelingshulp wordt gebruikt in overeenstemming met het oorspronkelijke doel ervan, namelijk om armoede terug te dringen en uiteindelijk uit te bannen, zoals vastgelegd in artikel 208 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarbij terdege rekening moet worden gehouden met de beginselen inzake de doeltreffendheid van hulp en ontwikkeling;

F. overwegende dat Europese ontwikkelingshulp en openbare investeringen moeten bijdragen aan gemeenschappelijke prioriteiten en beleidsdoelen zoals de uitbanning van armoede, klimaat- en milieuactie, economisch en handelsbeleid en migratiebeheer, en volledig in overeenstemming moeten zijn met de beginselen van de fundamentele mensenrechten, democratie en goed bestuur;

G. overwegende dat de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) kerndoelstellingen zijn die binnen de instrumenten voor samenwerking moeten worden nagestreefd in de openbare en de particuliere sector;

H. overwegende dat het bestaan van een transparant, inclusief en efficiënt participatief beleidsvormingsproces een eerste vereiste is voor duurzame ontwikkeling;

I. overwegende dat duurzaamheid van essentieel belang is voor de verwezenlijking van de gestelde doelen en resultaten, en met name de langetermijneffecten van ontwikkelingshulp;

J. overwegende dat de afstemming van de ontwikkelingssamenwerking van de EU op de eigen ontwikkelingsprioriteiten van de partnerlanden altijd volledig moet worden geëerbiedigd en een kernonderdeel is van de agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling (Agenda 2030); overwegende dat culturele en taalkundige affiniteiten tussen lidstaten en partnerlanden kunnen aanmoedigen tot naleving van de SDG's die in de Agenda 2030 zijn uiteengezet;

K. overwegende dat zorgvuldig moet worden gekeken naar beleidscoherentie en de complementariteit van diverse externe beleidsmaatregelen, met name wanneer er meerdere beleidsmaatregelen worden uitgevoerd in een enkel partnerland, om samenwerking tussen de openbare en de particuliere sector aan te moedigen, synergieën en compromissen tussen die maatregelen te bevorderen en onnodige administratieve lasten zoveel mogelijk te vermijden;

L. overwegende dat de Commissie de eindverantwoordelijkheid draagt voor de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen van de EOF's en voor het toezicht op de financiële monitoring- en verslagleggingsprocedure van de EOF's;

M. overwegende dat de standaardisering van de communicatiekanalen tussen de partnerlanden, de uit het EOF gefinancierde entiteiten en de Unie, de monitoringactiviteiten van de Commissie zou vergemakkelijken;

N. overwegende dat het externe optreden van de Unie verloopt via internationale organisaties die ofwel uitvoering geven aan fondsen van de Unie, ofwel samen met de Unie projecten cofinancieren, wat soms uitdagingen met zich mee kan brengen op het gebied van overzicht en beheer;

O. overwegende dat begrotingssteun voor duurzame ontwikkeling een belangrijke rol speelt in het stimuleren van verandering en het aanpakken van de belangrijkste uitdagingen op ontwikkelingsgebied, maar een aanzienlijk bestuursrisico met zich brengt en slechts mag worden verleend als de begunstigde staat voor de toewijzing van begrotingssteun een toereikend niveau van transparantie, verantwoording, eerbiediging van de rechtsstaat en naleving van de mensenrechten kan aantonen, gevolgd door grondige controles achteraf;

P. overwegende dat de bevordering van transparantie en de bestrijding van corruptie en fraude cruciaal zijn voor het welslagen van de begrotingssteunactiviteiten van de Unie;

Q. overwegende dat ondersteuning op bestuurlijk gebied door de Unie een belangrijk bestanddeel van ontwikkelingshulp is met het oog op het verwezenlijken van doeltreffende bestuurlijke hervormingen;

Betrouwbaarheidsverklaring

Financiële en projectuitvoering van de EOF's (achtste t/m elfde EOF) in 2019

1. merkt op dat het elfde EOF 45,5 % vertegenwoordigt van de portefeuille van het directoraat-generaal Internationale Partnerschappen van de Commissie (DG INTPA) voor wat betreft de betalingen in 2019; wijst erop dat de vastleggingen van de EOF's in 2019 een niveau bereikten van 3 986 miljoen EUR, iets beneden het jaarlijkse streefdoel van 4 057 miljoen EUR (98,25 % van het jaarlijkse streefdoel, tegenover 109,3 % in 2018); stelt vast dat de betalingen neerkomen op 3 910 miljoen EUR, wat een uitvoeringspercentage inhoudt van 88,9 % van het streefdoel van 4 057 miljoen EUR) tegenover 98,2 % in 2018); stelt voorts vast dat de vastleggingen van de Europese Investeringsbank (EIB) 156 miljoen EUR bedroegen, en dat deze alle betrekking hadden op de Investeringsfaciliteit, terwijl de EIB-betalingen in 2019 neerkwamen op 40 miljoen EUR, die eveneens alle betrekking hadden op de Investeringsfaciliteit;

2. is ingenomen met de geregelde inspanningen van DG INTPA om de oude voorfinancieringen en oude niet-afgewikkelde vastleggingen te verminderen met een streefdoel van 25 %; merkt op dat DG INTPA de doelstelling heeft overtroffen door de oude voorfinanciering van de EOF's met 37 % te verminderen (40 % voor andere steunterreinen) en de oude niet-gebruikte vastleggingen van de EOF's met 36 % (35 % voor andere steunterreinen);

3. merkt op dat DG INTPA zijn doelstelling heeft gehaald om niet meer dan 15 % oude verlopen contracten voor de EOF's te hebben, een bescheiden verbetering ten opzichte van 2018, toen dit cijfer 17 % bedroeg; wijst erop dat DG INTPA een score van 13 % op zijn gehele bevoegdheidsterrein bereikte; wijst erop dat dit betere resultaat het gevolg is van de invoering van nieuwe procedures in september 2017;

4. neemt nota van de afsluiting van het achtste EOF en het voornemen van de Commissie om het negende EOF tegen eind 2020 af te sluiten; verzoekt de Commissie de kwijtingsautoriteit op de hoogte te houden van de tenuitvoerlegging van dat voornemen;

Betrouwbaarheid van de rekeningen

5. is ingenomen met het oordeel van de Europese Rekenkamer (de "Rekenkamer") in haar jaarverslag over de door het achtste, negende, tiende en elfde EOF gefinancierde activiteiten voor het begrotingsjaar 2019 dat de rekeningen over het op 31 december 2019 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld van de financiële situatie van de EOF's geeft, van de resultaten van hun verrichtingen en hun kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EU) 2018/1877 ([1]) van de Raad (Financieel Reglement van de EOF's) en de door de rekenplichtige vastgestelde boekhoudregels;

([1]) Verordening (EU) 2018/1877 van de Raad van 26 november 2018 inzake het financieel reglement van toepassing op het 11e Europees Ontwikkelingsfonds, en tot intrekking van Verordening (EU) 2015/323 (PB L 307 van 3.12.2018, blz. 1).

Wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

6. is verheugd over het oordeel van de Rekenkamer dat de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het begrotingsjaar 2019 op alle materiële punten wettig en regelmatig zijn;

7. spreekt bezorgdheid uit over het afkeurend oordeel van de Rekenkamer over de wettigheid en regelmatigheid van de uitgaven vanwege het feit dat de aanvaarde uitgaven in de rekeningen betreffende het per 31 december 2019 afgesloten begrotingsjaar materiële fouten vertonen;

8. maakt zich zorgen over het feit dat het geschatte foutenpercentage de materialiteitsdrempel heeft overschreden, met 3,5 % van de uitgaven voor het achtste, negende, tiende en elfde EOF (tegenover 5,2 % in 2018, 4,5 % in 2017, 3,3 % in 2016, 3,8 % in 2014 en 2015, 3,4 % in 2013 en 3 % in 2012); merkt op dat de trend van toename van het geschatte foutenpercentage tijdelijk is gestopt; verwacht niettemin dat de Commissie de onderliggende oorzaken van de opeenvolging van afkeurende oordelen zal onderzoeken en alle nodige maatregelen zal nemen om het geschatte foutenpercentage verder te verlagen;

9. merkt op dat volgens het antwoord van de Commissie op de conclusie van de Rekenkamer het grootste deel van de fouten betrekking heeft op niet-gedane uitgaven en dat, zoals in het verleden is aangetoond, de meeste van zulke uitgaven later kunnen worden gedaan; roept de Commissie op grondige controles uit te voeren om de fouten zo veel mogelijk te corrigeren;

10. benadrukt dat van de 126 onderzochte verrichtingen er 37 (29 %) fouten vertoonden; merkt op dat 28 fouten zijn gekwanitificeerd door de Rekenkamer en zijn aangepast met de resultaten van de door de Commissie uitgevoerde studie naar de restfoutenpercentages (RFP's) in 2019, met als resultaat een foutenpercentage van 3,5 %;

11. betreurt te moeten vaststellen dat de typologie van vastgestelde fouten overeenkomt met die van eerdere jaren, te weten niet-gedane uitgaven (43,6 %, gestegen van 22,7 % in 2018), ernstige inbreuk op de regels inzake aanbestedingen (22,1 %, gedaald van 27,1 % in 2018), niet-subsidiabele uitgaven (12,7 %, gestegen van 4,3 % in 2018), aangepast RFP uit de studie van DG DEVCO (9,6 %, gestegen van 5,4 % in 2018), uitgaven buiten de uitvoeringsperiode (6,1 %) en ontbreken van essentiële bewijsstukken (5,9 %);

12. maakt zich grote zorgen over het terugkerend karakter van deze fouten; merkt op dat de Commissie de bevindingen van de Rekenkamer heeft opgenomen in haar analyse ter ondersteuning van de in juni 2020 vastgestelde controle- en toezichtstrategie 2020-2024, hetgeen heeft geleid tot een strategische doelstelling die specifiek betrekking heeft op die fouten; moedigt de Commissie aan verslag uit te brengen aan de kwijtingsautoriteit over haar prestaties met betrekking tot die strategische doelstelling aan de hand van resultaat- of uitkomstindicatoren;

13. stemt in met de Rekenkamer dat de in het buitenland uitgevoerde controles ontoereikend blijven;

14. betreurt dat, net als in voorgaande jaren, de Commissie meer fouten heeft gemaakt bij verrichtingen die verband hielden met ramingen, subsidies, met internationale organisaties gesloten bijdrageovereenkomsten en met samenwerkingsagentschappen van lidstaten gesloten delegatieovereenkomsten;

15. betreurt ten zeerste dat er geen aanvullende maatregelen worden genomen om de controles vooraf te vergroten;

Transparantie en doeltreffendheid van de monitoring- en borgingssystemen

16. merkt met bezorgdheid op dat van de 28 betalingen met kwantificeerbare fouten de Commissie in 9 gevallen (32 %) over voldoende informatie beschikte om de fouten te kunnen voorkomen, of te kunnen opsporen en corrigeren voordat zij de uitgaven accepteerde; verzoekt de Commissie haar procedures om de wettigheid en de regelmatigheid van de verrichtingen te verifiëren, aanzienlijk te verbeteren en ervoor te zorgen dat de verificaties een passende follow-up krijgen; betreurt te moeten vaststellen dat dit gebrek aan verificatie vergelijkbaar is met dat van voorgaande jaren;

17. is van mening dat de monitoringactiviteiten doeltreffender zullen zijn als de informatie van de Commissie regelmatig wordt bekendgemaakt en vooraf met de kwijtingsautoriteit wordt gedeeld;

18. merkt op dat de Rekenkamer heeft vastgesteld dat de Commissie en haar uitvoerende partners meer fouten maakten bij verrichtingen die verband hielden met programmaramingen, subsidies, met internationale organisaties gesloten bijdrageovereenkomsten en met samenwerkingsagentschappen van EU-lidstaten gesloten delegatieovereenkomsten dan bij andere steunvormen, zoals die met betrekking tot contracten voor werkzaamheden, leveringen en diensten; wijst erop dat van de 65 door de Rekenkamer gecontroleerde verrichtingen in deze categorie er 25 (38 %) kwantificeerbare fouten vertoonden, wat 71,7 % van het geschatte foutenpercentage uitmaakte; roept de Commissie op volledige, geactualiseerde en uitvoerige informatie betreffende gefinancierde projecten en ontvangers bekend te maken en haar risicogebaseerde aanpak te versterken en te investeren in controlecapaciteit op gebieden die gevoeliger voor fouten zijn;

19. verzoekt de Commissie om een vooraf bepaald model te hanteren voor communicatie tussen partnerlanden, begunstigden van het EOF en de Unie, teneinde de door de Rekenkamer aangetroffen fouten te beperken;

20. is bezorgd over de opmerkingen van de Rekenkamer dat, evenals in voorgaande jaren, het aantal geconstateerde fouten — onder meer in einddeclaraties waarvoor vooraf externe controles en uitgavenverificaties hadden plaatsgevonden — op gebreken in deze controles wijst; merkt met bezorgdheid op dat dit niet alleen bedenkelijk is wat betreft de doeltreffendheid van de controles, maar ook wat betreft de doelmatigheid van het beheers- en controlesysteem, omdat de verrichte controles de fout niet hebben voorkomen of gecorrigeerd; onderstreept nogmaals zijn verwachting dat het controlesysteem rigoureuzer moet zijn en verzoekt DG INTPA zich te blijven inspannen om de beoordeling van zowel de doeltreffendheid als de doelmatigheid van zijn controlesysteem te verbeteren door kernprestatie-indicatoren voor beide te bepalen, realistische en ambitieuze doelen te stellen en zijn controlesysteem te monitoren en te verbeteren; verzoekt de Commissie daarnaast een platform op te zetten dat de door het EOF gefinancierde projecten bestrijkt, per land, met aandacht voor de eindontvangers, algemene en specifieke projectdoelstellingen en, vooral, hun praktische resultaten op het gebied van de gewenste toename van de ontwikkelingsindices;

21. neemt nota van de achtste RFP-studie van DG INTPA, die resulteerde in een RFP van 1,13 %, tegenover 0,85 % in 2018, onder de door de Commissie vastgestelde materialiteitsdrempel van 2 %; neemt nota van de opmerking van de Rekenkamer dat het RFP wordt vertekend door vier belangrijke factoren, hetgeen ertoe bijdraagt dat het restfoutenpercentage wordt onderschat, namelijk een ontoereikende dekking van bepaalde aspecten van aanbestedingsprocedures, het uiterst lage aantal steekproefcontroles in het land waar het project wordt uitgevoerd, dat te laag wordt geacht om fouten op te sporen die niet uit de documenten blijken, de methode voor vaststelling van het RFP, dat leidt tot een percentage dat de feitelijke hoeveelheid restfouten niet weerspiegelt en een mogelijk te grote afhankelijkheid van eerdere controleactiviteiten, hetgeen strijdig is met het doel van de RFP-studie, namelijk het aan het licht brengen van fouten die juist aan die controles zijn ontsnapt; roept DG INTPA evenals in vorige jaren op om met de Rekenkamer overleg te plegen en deze kwesties aan te pakken door de methodologie aan te passen en de RFP-studie van volgend jaar op grondiger wijze uit te voeren;

22. wijst met bezorgdheid op de verklaring van de Rekenkamer dat het ontbreken van punten van voorbehoud in het jaarlijks activiteitenverslag 2019 ongerechtvaardigd is; wijst daarnaast op de overweging van de Rekenkamer dat dit deels te wijten is aan de tekortkomingen van de RFP-studie en de invoering van een "de-minimisregel", die inhoudt dat een voorbehoud niet nodig is indien het individuele uitgaventerrein in kwestie minder dan 5 % van de totale betalingen vertegenwoordigt en een financiële impact van minder dan 5 miljoen EUR heeft; merkt op dat daarom in sommige gevallen geen punten van voorbehoud meer worden gemaakt, terwijl dat in voorgaande jaren wel het geval was, zelfs als de betrokken risico's blijven bestaan en de fouten dezelfde blijven; brengt in herinnering dat punten van voorbehoud een sleutelelement zijn in de verantwoordingsstructuur en derhalve een preventief en op transparantie gericht instrument vormen binnen het proces van zekerheidsopbouw van DG INTPA, dat actuele uitdagingen of resterende en terugkerende zwakke punten op het hoofdkwartier of binnen de delegaties van de Unie weerspiegelt;

23. wijst erop dat er in 2019 geen punten van voorbehoud zijn vastgesteld, onder meer door de toepassing van een de-minimisregel voor het maken van punten van voorbehoud; merkt voorts op dat DG INTPA niet-uitgevoerde acties naar aanleiding van punten van voorbehoud in eerdere jaarlijkse activiteitenverslagen heeft geïntegreerd in één actieplan ter versterking van het controlesysteem, met specifieke aandacht voor gebieden met een hoog risico, zoals subsidies onder direct en indirect beheer, programmaramingen onder indirect beheer met begunstigde landen, indirect beheer met derde organisaties en sectoroverschrijdende acties;

24. merkt op dat er in 2019 19 fraudeonderzoeken liepen, evenveel als in 2018;

25. is verheugd over de actualisering van de fraudebestrijdingsstrategie van DG INTPA in 2019 om de rol van het systeem voor vroegtijdige opsporing en uitsluiting (EDES) als sanctie-instrument voor fraude te benadrukken, en moedigt DG INTPA aan zijn personeel bewust te blijven maken van dat systeem en nauw te blijven samenwerken met het directoraat-generaal Begroting van de Commissie en het EDES-panel bij het aanmelden van zaken voor registratie in EDES, met name wanneer de lopende 19 fraudeonderzoeken zijn afgerond;

26. neemt met tevredenheid kennis van de blijvende toezegging van het Verenigd Koninkrijk om al zijn verplichtingen uit hoofde van het huidige meerjarig financieel kader en de vorige financiële vooruitzichten na te komen alsof het nog steeds een lidstaat is, zoals is verwoord in het Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie ("terugtrekkingsakkoord"); wijst er daarnaast op dat in het terugtrekkingsakkoord wordt bepaald dat het Verenigd Koninkrijk partij blijft bij het EOF tot de afsluiting van het elfde EOF en alle vorige nog niet afgesloten EOF's en dat het Verenigd Koninkrijk in dit verband dezelfde verplichtingen zal nakomen als de lidstaten overeenkomstig het Interne Akkoord waarbij het EOF is opgericht, alsook de verplichtingen die voortvloeien uit de vorige EOF's tot hun afsluiting, en dat het Verenigd Koninkrijk als waarnemer zonder stemrecht mag deelnemen aan het EOF-comité;

27. benadrukt dat de Unie alle verbintenissen inzake ontwikkelingsfinanciering moet nakomen; verzoekt de Commissie terug te keren naar haar vroegere werkwijze, met jaarlijkse verantwoordingsverslagen, om de transparantie en efficiëntie van uitgaven van de Unie te waarborgen, en vraagt dat deze verslagen worden toegespitst op de voortgang bij de verwezenlijking van de fundamentele doelstellingen waartoe de Unie zich heeft verbonden, in plaats van op technische details;

Samenwerking met internationale organisaties, ontwikkelingsagentschappen van de Unie en niet-gouvernementele organisaties

28. wijst erop dat, na de inwerkingtreding in 2018 van het Financieel Reglement, er op 17 april 2019 een herziene methode voor pijlerbeoordeling is goedgekeurd; verwelkomt de nieuwe verplichte pijlers die aan de beoordeling zijn toegevoegd, te weten pijler 7: uitsluiting van toegang tot financiering, pijler 8: bekendmaking van informatie over ontvangers, en pijler 9: bescherming van persoonsgegevens; verwelkomt het feit dat alle entiteiten die een pijlerbeoordeling hebben ondergaan op de hoogte zijn gebracht van het vereiste dat zij een aanvullende beoordeling moeten ondergaan met betrekking tot de nieuwe pijlers, en dat deze beoordelingen eind 2020 moeten zijn afgerond; verzoekt de Commissie de kwijtingsautoriteit op de hoogte te houden van de voortgang en de resultaten;

29. wijst erop dat de Commissie nieuwe pijlerbeoordelingsverslagen heeft opgesteld van vier internationale organisaties en vier nationale agentschappen, en verwelkomt het feit dat het resultaat in de meerderheid van de gevallen positief was en dat waar dat nodig was verbeterplannen zijn doorgevoerd; benadrukt het belang van goed uitgevoerde pijlerbeoordelingen vooraf, zowel voor een goede uitvoering van de acties op ontwikkelingsgebied als ter bescherming van de financiële belangen van de Unie;

30. juicht toe dat het EOF, het DCI en andere instrumenten worden vervangen door het *Instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking* (NDICI), omdat NDICI begrotingstoezicht door het Europees Parlement mogelijk maakt, en steunt de bredere inspanningen met het oog op een gezamenlijke beleidsvorming ten aanzien van derde landen; benadrukt dat een veel doeltreffender beleidscoherentie voor ontwikkeling (PCD) een belangrijke doelstelling moet zijn van de gezamenlijke inspanningen; onderstreept dat er nog steeds meer inspanningen nodig zijn om aan de PCD-beginselen te voldoen, met name met betrekking tot het Uniebeleid inzake handel, landbouw, visserij, milieu, klimaat en migratie en het buitenlands beleid, zodat de doelstellingen van doeltreffende hulp kunnen worden verwezenlijkt; dringt erop aan de vastgestelde PCD-problemen systematisch te behandelen in effectbeoordelingen, interdepartementale raadplegingen en uitvoerings- en monitoringregelingen, om bij te dragen tot een efficiëntere verwezenlijking van de doelstellingen van het ontwikkelingsbeleid van de Unie, overeenkomstig artikel 208 VWEU; herhaalt in dit verband zijn verzoek om een diepgaande analyse van de impact van economische partnerschapsovereenkomsten op de lokale economieën en de intraregionale handel, teneinde tegemoet te komen aan de bezorgdheden in verband met regionale integratie en industrialisering bij de tenuitvoerlegging van deze overeenkomsten;

31. onderstreept andermaal dat moet worden gezorgd voor volledige transparantie en toegang tot gegevens, in overeenstemming met de bestaande wetgeving van de Unie, over projecten die door internationale organisaties en maatschappelijke organisaties worden uitgevoerd, alsmede voor duidelijke regels inzake toezicht en controle;

32. onderstreept dat entiteiten waaraan de uitvoering van middelen van de Unie wordt toevertrouwd als algemene regel de beginselen van goed financieel beheer en transparantie moeten eerbiedigen; benadrukt dat iedere entiteit die middelen van de Unie ontvangt, ten volle moet meewerken aan de bescherming van de financiële belangen van de Unie en, als voorwaarde voor het ontvangen van middelen, de nodige rechten en toegang moet verlenen aan de bevoegde ordonnateur, de Rekenkamer en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF); wijst in dit verband op de problemen die de Rekenkamer heeft ondervonden bij het verkrijgen van visa voor een aangekondigd en gepland bezoek ter plaatse aan projecten in Burundi en de beperkingen waar de Rekenkamer als gevolg daarvan mee te maken kreeg; roept de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) op om deze kwestie aan de orde te stellen en hun aanspreekpartners in Burundi te wijzen op hun verplichtingen als ontvangers van Unie-middelen;

33. stelt vast dat er nog steeds behoefte is aan een meer systematische aanpak van de communicatie over de door de Unie gesubsidieerde activiteiten om de zichtbaarheid van de Unie te vergroten en de transparantie, verantwoordingsplicht en zorgvuldigheid op het vlak van de mensenrechten in de financieringsketen te versterken; verzoekt de Commissie in kaderovereenkomsten op te nemen dat de leidende organisatie verplicht is toe te zien op de zichtbaarheid van de Unie in multidonorprojecten; verzoekt de Commissie jaren na de voltooiing van de medegefinancierde projecten steekproefsgewijze controles ter plaatse uit te voeren om na te gaan of de EOF-acties blijvend effect hebben en om de nodige stappen te nemen om het langetermijneffect van zijn verrichtingen te waarborgen;

EU-begrotingssteun

34. merkt op dat de EOF-bijdragen aan begrotingssteunactiviteiten in 2019 in totaal 790,3 miljoen EUR bedroegen (tegenover 881,9 miljoen EUR in 2018), waarvan 366,8 miljoen EUR nieuwe vastleggingen vertegenwoordigden (tegenover 858,6 miljoen EUR in 2018), met een geografische dekking van 55 partnerlanden, goed voor 82 contracten voor begrotingssteun (14 minder dan in 2018); stelt vast dat voor landen en gebieden overzee via de EOF's 70,0 miljoen EUR (tegenover 92,9 miljoen EUR in 2018) is uitgekeerd aan 12 landen, ten behoeve van 13 contracten voor begrotingssteun;

35. stelt met waardering vast dat Afrika bezuiden de Sahara nog altijd de grootste ontvanger van begrotingssteun is, met een aandeel van 36 %; merkt met bezorgdheid op dat het aandeel van lage-inkomenslanden is gedaald tot 32 %, tegenover 38 % in 2018, en dat lagermiddeninkomenslanden met 47 % van de totale lopende vastleggingen de grootste begunstigde zijn van begrotingssteun;

36. brengt in herinnering dat begrotingssteun erop is gericht het partnerschap met de partnerlanden van de Unie te versterken, duurzame ontwikkeling te bevorderen, armoede uit te bannen, ongelijkheid terug te dringen en de vrede en de democratie te bestendigen om uiteindelijk bij te dragen aan de verwezenlijking van de SDG's; merkt op dat de begrotingssteun van de Unie geleid moet worden door de internationaal overeengekomen Busan-beginselen inzake de doeltreffendheid van ontwikkelingshulp, zoals de eigen inbreng van partnerlanden, focus op resultaten, inclusiviteit en verantwoordingsplicht; benadrukt dat begrotingssteun, door de bevordering van transparantie en goed bestuur, ook een bijdrage levert aan de bestrijding van corruptie en fraude;

37. merkt op dat begrotingssteunprogramma's in hoge mate bijdragen aan SDG 16 (vrede, justitie en sterke publieke diensten), SDG 17 (partnerschappen), SDG 5 (gendergelijkheid) en SDG 1 (geen armoede); verwelkomt de sterke meerdimensionele aspecten van de begrotingssteunprogramma's en is van mening dat deze het ondernemerschap en particuliere initiatief moeten ondersteunen als hefboom voor de economische en sociale ontwikkeling zoals wordt bepleit in SDG 9 (degelijke infrastructuur, inclusieve en duurzame industrialisering en innovatie) en SDG 17 (betere uitvoering van en een nieuwe impuls voor het mondiale partnerschap voor duurzame ontwikkeling);

38. merkt op dat in landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan en overzeese landen en gebiedsdelen de uitbetalingen voornamelijk plaatsvinden in vaste tranches, zoals de afgelopen jaren het geval was; blijft echter van oordeel dat variabele tranches een groter hefboomeffect zouden kunnen hebben met het oog op de verdieping van de politieke en de beleidsdialoog met partnerlanden over de belangrijkste uit te voeren hervormingen;

39. verzoekt evenwel nogmaals DG DEVCO om in zijn beleidsdialoog de risico's met betrekking tot belastingontwijking door ondernemingen, belastingontduiking en illegale geldstromen die met name ontwikkelingslanden treffen, nauwkeurig te beoordelen; moedigt DG INTPA aan om het begrotingseffect te evalueren en te helpen bij het vaststellen van gerichte investeringsdoelstellingen;

40. is van mening dat bij de beoordeling van de behoeften in verband met de NDICI-programmering rekening moet worden gehouden met de schuldsituatie van landen, en met de wijze waarop deze situaties van invloed zijn op de mogelijkheid om de SDG's na te streven; benadrukt dat donoren prioriteit moeten geven aan op subsidies gebaseerde financiering als standaardoptie, met name ten aanzien van de minst ontwikkelde landen, en dat niet de voorkeur mag worden gegeven aan blending, garanties of leningen die de schuldenlast kunnen doen toenemen in vergelijking met subsidies; dringt er bij de Unie en de lidstaten op aan om, als eerste stap en naast hun toezeggingen inzake een schuldenmoratorium, een nieuw schuldverlichtingsinitiatief te ontwikkelen voor arme landen met een zware schuldenlast; dringt, meer in het algemeen, aan op de totstandbrenging van een multilateraal schuldherschikkingsmechanisme om zowel de gevolgen van de crisis als de financieringsvereisten van de Agenda 2030 aan te pakken;

Prestatie

41. is ingenomen met de resultaten die zijn bereikt met betrekking tot het voeren van een inclusief openbaar beleid ter bevordering van het delen van groei en het aanpakken van sociale en geografische ongelijkheid (SDG 10), aangezien uit statistieken blijkt dat het inkomensaandeel van de armste 40 % van de bevolking in de landen die begrotingssteun van de Unie ontvangen tussen 2004 en 2019 is gestegen van 15,6 % naar 17,4 % van het bruto nationaal inkomen, terwijl het in andere ontwikkelings- of opkomende landen licht is gedaald; acht het ook van essentieel belang dat bij lokale gesprekspartners het bewustzijn wordt vergroot van het toenemende belang van particuliere partners bij de economische, sociale en territoriale ontwikkeling;

42. erkent dat in de richtsnoeren van de Commissie voor de programmering van het NDICI de nadruk ligt op de SDG's, intensievere samenwerking met lokale partners en overleg ter plaatse, en kijkt uit naar de volledige vertaling van deze kwesties in de programma's, zodat het NDICI actief kan bijdragen aan de verwezenlijking van de SDG's en de volledige uitvoering van de Agenda 2030; dringt aan op de correcte tenuitvoerlegging van en verslaglegging over de horizontale uitgavendoelstellingen die zijn vastgesteld in het NDICI, met name het streefcijfer voor biodiversiteitsgerelateerde uitgaven, dat in het NDICI geen op zichzelf staande doelstelling is, maar moet bijdragen tot de algemene biodiversiteitsdoelstelling van het meerjarig financieel kader 2021-2027, met de ambitie om in 2024 7,5 % van de jaarlijkse uitgaven toe te wijzen aan biodiversiteitsdoelstellingen, en in 2026 en 2027 10 %;

43. is ingenomen met de resultaten die zijn bereikt door de bijdrage van de Unie aan SDG 16 wat betreft de aanpak van corruptie, aangezien de wereldwijde indicatoren voor goed bestuur aangeven dat landen die begrotingssteun ontvangen beter in staat zijn tot het indammen van corruptie dan andere ontwikkelings- of opkomende landen (met een gemiddelde score van – 0.35 vergeleken met – 0.56 in 2019) en met een in de loop der tijd stijgende trend (van een score van – 0.50 in 2005);

44. is ingenomen met de bereikte resultaten die zijn bereikt dankzij de binnenlandse middelenmobilisatie (DRM), als onderdeel van de bijdrage van de Unie aan SDG 17 (partnerschappen), aangezien, volgens gegevens van het Internationale Monetaire Fonds in Afrikaanse landen waar de Commissie DRM-indicatoren heeft ingevoerd in het kader van begrotingssteunprogramma's een toename van 2 procentpunten van de verhouding belastingen/bruto binnenlands product viel waar te nemen;

45. roept op tot nauwlettend toezicht en een diepgaande beleidsdialoog met partnerlanden over doelstellingen en vooruitgang in de richting van overeengekomen resultaten en prestatie-indicatoren; roept de Commissie nogmaals op de verwachte ontwikkelingseffecten beter te definiëren en te meten en met name te zorgen voor een verbetering van het toezicht op het gedrag van de ontvangende landen op het gebied van corruptie, de eerbiediging van de mensenrechten, goed bestuur en democratie; beklemtoont dat de particuliere sector bij deze strategische dialoog moet worden betrokken; blijft zich grote zorgen maken over de manier waarop begrotingssteun van de Unie kan worden benut in begunstigde landen waar geen of slechts in beperkte mate sprake is van democratische controle;

46. herhaalt zijn oproep aan de Commissie om per land een evaluatie uit te voeren van door het EOF gefinancierde lopende langetermijnprojecten, om aan te tonen wat het werkelijke effect op het betrokken land is van decennialange EU-investeringen en hoe deze effectief hebben bijgedragen tot de economische, sociale en duurzame ontwikkeling van de begunstigde landen; roept de Commissie op om de financiering van ondoeltreffende projecten in de toekomst te beperken of stop te zetten;

47. betreurt het dat de Rekenkamer de prestaties van de EOF's niet heeft opgenomen in hoofdstuk 6 "Europa als wereldspeler" van haar verslag over de prestaties van de EU-begroting; is ingenomen met de opname van een paragraaf over de prestaties van de EOF's in het jaarverslag van de Rekenkamer; wijst erop dat het verslag afzonderlijke opmerkingen over projecten bevat; neemt met bezorgdheid kennis van de bevinding van de Rekenkamer dat in sommige gevallen de efficiëntie en doeltreffendheid van de gecontroleerde acties niet optimaal waren; roept de Commissie op de afzonderlijke door de Rekenkamer gecontroleerde projecten onder de loep te nemen en maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de beoogde resultaten van de acties behaald worden en de financiële belangen van de Unie beschermd worden; verzoekt de Rekenkamer haar werkzaamheden met betrekking tot de prestaties van de EOF's uit te breiden;

48. wijst met bezorgdheid op de conclusie van de Rekenkamer in haar speciaal verslag 14/2020, getiteld "EU-ontwikkelingshulp aan Kenia" dat de programmering van het elfde EOF niet voldoende aantoont dat de steun daarheen wordt geleid waar deze het meest kan bijdragen tot het terugdringen van de armoede; wijst er met name op dat de middelen verspreid waren over tal van gebieden en dat onduidelijk was hoe de steun voldoende kritische massa zou moeten vormen om significante resultaten te boeken; neemt nota van de aanbeveling van de Rekenkamer dat de Commissie en de EDEO nagaan of, en toelichten hoe de aan en binnen elke concentratiesector in Kenia toegewezen bedragen waarschijnlijk voldoende kritische massa zullen vormen om significante resultaten te boeken; wijst erop dat de Commissie en de EDEO de aanbeveling hebben aanvaard;

49. betreurt de conclusie van de Rekenkamer dat de financiële toewijzing van Kenia is vastgesteld zonder een specifieke beoordeling uit te voeren van de ontwikkelingsdoelstellingen van het land en de belemmeringen hiervoor; neemt kennis van het antwoord van de Commissie en de EDEO dat de bedragen van de financiering waren vastgesteld op basis van samengestelde indicatoren waarmee Kenia op een groot aantal behoefte- en prestatiedimensies is beoordeeld; wijst erop dat de Rekenkamer een aanbeveling heeft gedaan waarin de Commissie en de EDEO worden opgeroepen de methodologie van de EU voor de toewijzing van financiering aan landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan te onderzoeken en daarbij in voorkomend geval het Parlement, de Raad en de lidstaten te betrekken, en verwelkomt de aanvaarding van deze aanbeveling door de Commissie en de EDEO; wijst erop dat het tweede deel van de aanbeveling, waarin de Commissie en de EDEO worden opgeroepen specifieke voorwaarden op te leggen waarmee een duidelijk verband wordt gelegd tussen enerzijds financiële toewijzingen, en anderzijds de eerdere prestaties van het land en de bereidheid van de regering om structurele hervormingen door te voeren, niet is aanvaard door de Commissie en de EDEO;

50. is teleurgesteld omdat het in het speciaal verslag van de Rekenkamer over de ontwikkelingshulp aan Kenia ontbreekt aan een goed begrip van de primaire doelstelling van het ontwikkelingsbeleid van de Unie, namelijk de terugdringing van armoede, en omdat de Rekenkamer zelfs geen nota heeft genomen van het bestaan van de Agenda 2030 van de VN; is voorts teleurgesteld over de gebrekkige conclusies die uit deze ernstige omissies voortvloeien; herinnert eraan dat kleinschalige familiebedrijven volgens de FAO 80 % van het voedsel wereldwijd produceren; is in dit verband bezorgd over het standpuntvan de Rekenkamer dat een aanzienlijk deel van de steun van de Unie naar Keniaanse landbouwgemeenschappen in aride en semi-aride gebieden en kleine boeren gaat, en over de oproep van de Rekenkamer om de lokale agrovoedingssector verder te industrialiseren, aangezien dit de voedselveiligheid en de manier van leven van deze gemeenschappen in gevaar kan brengen;

51. is met name bezorgd over de kwestie met betrekking tot de weg tussen Mombasa en Nairobi, die via het Infrastructuurtrustfonds EU-Afrika (EUTF) wordt gefinancierd, hetgeen een blendinginstrument van de Unie is met donorbijdragen uit de EOF-begroting en van verschillende lidstaten en de EIB; herinnert eraan dat meer dan 100 gezinnen die langs deze weg woonden uit hun huizen zijn gezet om plaats te maken voor de bouwwerkzaamheden voor dit project, en dat bij de EIB meer dan 500 klachten zijn ingediend vanwege mensenrechtenschendingen voor dit specifieke project, waaronder gedwongen uitzettingen door gewapende politie; dringt erop aan dit project op te schorten totdat een behoorlijke effectbeoordeling op het gebied van de mensenrechten is uitgevoerd; benadrukt dat dit voorbeeld aansluit op de recente meldingen in verband met blending- en garantiemechanismen, namelijk dat zij onvoldoende bijdragen tot de SDG's of de tenuitvoerlegging van de Klimaatovereenkomst van Parijs, of tekortschieten op het gebied van financiële additionaliteit;

52. verzoekt de Commissie internationale instellingen ertoe aan te moedigen, vooral in het geval van medegefinancierde en multidonorinitatieven, hun kader voor het beheer van de resultaten af te stemmen op die van de Unie;

53. is van oordeel dat een grotere nadruk op lokale kleine en middelgrote ondernemingen, de particuliere sector en maatschappelijke organisaties centraal moet staan bij de samenwerking in het beheer van de projectportefeuille van de EU-delegaties; benadrukt dat, gezien het tekort aan financiering dat moet worden overbrugd om de ambitieuze SDG's te behalen, de strategische dialoog met de particuliere sector en maatschappelijke organisaties een cruciale rol moet spelen voor de ontwikkeling van lokale economieën;

54. meent dat zorgvuldigheid vereist is om te zorgen voor betere communicatie tussen de Commissie, het Parlement en de lidstaten met betrekking tot de uitvoering van het EUTF, en dat erop moet worden toegezien dat er voldoende openbare verslaglegging, toezicht en controles plaatsvinden met betrekking tot hun acties en prestaties; verzoekt de Rekenkamer een controle te overwegen van de effecten van de uitvoering van het EUTF op het ontwikkelingsbeleid van de Unie, zowel vanuit het oogpunt van de begroting als dat van de resultaten; verzoekt de Commissie daarom conclusies te trekken uit de controle en erop toe te zien dat de financiering van inefficiënt uitgevoerde EUTF-projecten wordt stopgezet of sterk wordt teruggeschroefd;

Het EU-trustfonds voor Afrika

55. herinnert aan zijn vaste standpunt dat de Commissie ervoor moet zorgen dat ieder trustfonds dat als nieuw ontwikkelingsinstrument wordt opgericht, altijd in overeenstemming is met de algemene strategie en de doelstellingen van het ontwikkelingsbeleid van de Unie, namelijk de terugdringing en uitbanning van armoede;

56. benadrukt dat het EUTF, om te kunnen voldoen aan de beleidsdoelstellingen, de diepere oorzaken van destabilisatie, gedwongen ontheemding en irreguliere migratie aan moet pakken door de weerbaarheid, economische kansen, gelijke kansen, veiligheid van de bevolking en menselijke en maatschappelijke ontwikkeling te bevorderen;

Risico's en uitdagingen met betrekking tot de uitvoering van EOF-steun

57. brengt in herinnering dat goed bestuur, de rechtsstaat en de eerbiediging van de mensenrechten onontkoombare voorwaarden zijn voor de doeltreffendheid van hulp; verzoekt de Commissie de rechtsstaat en de eerbiediging van de mensenrechten tot absolute voorwaarden te maken voor de goedkeuring van financiële steun; verzoekt de Commissie strikter gebruik te maken van de in de financiële overeenkomsten met partnerlanden opgenomen clausule uit hoofde waarvan de Commissie in staat wordt gesteld de overeenkomst te schorsen of te beëindigen in het geval dat een verplichting in verband met de eerbiediging van de mensenrechten, de democratische beginselen en de rechtstaat niet wordt nageleefd (artikel 26.1 van de algemene voorwaarden);

58. maakt zich zorgen over het feit dat de Commissie een aanbeveling van het Parlement heeft verworpen om een gestructureerde beoordeling van de gevolgen van de activiteiten van het EOF op te nemen in het volgende jaarlijkse activiteitenverslag; verzoekt de Commissie haar standpunt te herzien en positief te reageren op het specifieke verzoek van het Parlement;

59. herhaalt zijn bezorgdheid over het feit dat het begrotingsproces van het EOF, waarbij het Parlement niet betrokken is bij het vaststellen en toewijzen van EOF-middelen, niet strookt met het noodzakelijke verantwoordingsproces waarbij het Parlement de kwijtingsautoriteit is, behalve wat betreft de investeringsfaciliteit, die door de EIB wordt beheerd en derhalve niet onder het toepassingsgebied van de controle valt.